

Príjmy a spotreba/Životné podmienky (EU SILC 2022)

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C 84005 Bratislava - mestská časť Karlova Ves
1.3 Kontaktná osoba	Matej Kubala
1.4 Odbor	Odbor štatistiky životnej úrovne obyvateľstva
1.5 Telefón	+421 2 50236 767
1.6 E-mail	matej.kubala@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	17.04.2024

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
Zisťovanie EU SILC (<i>The European Union Statistics on Income and Living Conditions</i>) je harmonizovaným štatistickým zisťovaním o príjmoch a životných podmienkach domácností. Povinne sa uskutočňuje vo všetkých krajinách Európskej únie (EÚ) a realizuje sa pravidelne každoročne už od roku 2005. Jeho úlohou je zabezpečiť produkciu pravidelných, včasných a kvalitných údajov o príjmoch, chudobe a sociálnom vylúčení	
3.2 Klasifikačný systém	
• Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED 2011);• Medzinárodná štandardná klasifikácia zamestnaní (ISCO-08);• Klasifikácia ekonomických činností (NACE Rev. 2-2008);• Spoločná klasifikácia územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS 2);• SCL - Geografický číselník;	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Domácnosti: BÝVANIE: Základné informácie o bývaní. PRÍJEM: Zložky hrubého príjmu na úrovni domácnosti, vývoj príjmov domácnosti, finančná situácia domácnosti, MATERIÁLNA DEPRIVÁCIA: Premenné, ktoré vstupujú do výpočtu indikátora závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie,	

COVID19 - modul: Základné informácie, ktoré sa týkajú vplyvu pandémie COVID19 na domácnosť.

Osoby:

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE: Základné informácie o všetkých osobách v domácnosti

VZDELANIE: Vzdelanie, vrátane najvyššej dosiahnutej úrovne ISCED 2011

PRACOVNÉ INFORMÁCIE: Základné informácie o súčasnom stave ekonomickej aktivity a o súčasnom hlavnom zamestnaní, vrátane informácií o poslednom zamestnaní za nezamestnaných, Základné informácie o stave ekonomickej aktivity počas príjmového referenčného obdobia, Celkový počet odpracovaných hodín v hlavnom/ vedľajšom zamestnaní, Detailné pracovné informácie,

ZDRAVIE: Zdravie, vrátane zdravotného stavu a chronických chorôb, Prístup k zdravotnej starostlivosti,

PRÍJEM: Hrubý príjem komponenty príjmu na individuálnej úrovni

MODULY V ROKU 2022: Zdravie a Kvalita života

3.4 Štatistické pojmy a definície

Kolektívna domácnosť' - napr. penzión, internát vo vzdelávacom zariadení alebo iné ubytovanie, ktoré obýva viac ako päť osôb bez toho, aby sa podieľali na výdavkoch na domácnosť.

Bytovú domácnosť' (BD) - tvoria všetky osoby bývajúce v byte. Jedna bytová domácnosť' môže mať jednu alebo viac hospodáriacich domácností.

Hospodáriacu domácnosť' (HD) - tvoria osoby v byte, ktoré spoločne žijú a spoločne hospodária, vrátane spoločného zabezpečovania životných potrieb. Za znak spoločného hospodárenia sa považuje spoločná úhrada základných výdavkov domácnosti (strava, úhrada nákladov za bývanie, elektrina, plyn a pod.).

K súčasným členom domácnosti patrí:

a) trvalo bývajúci - prítomný,

b) trvalo bývajúci - krátkodobo neprítomný, napr. z dôvodu zamestnania, vzdelávania, dovolenky a pod.,

c) trvalo bývajúci - dlhodobo neprítomný z dôvodu zamestnania, dlhodobo neprítomné deti z dôvodu vzdelávania (štúdium v zahraničí),

d) trvalo bývajúci - dlhodobo neprítomný z dôvodu pobytu v nemocnici, škole, internáte a pod., ak jeho aktuálna alebo očakávaná neprítomnosť' je viac ako tri mesiace,

e) podnájomník, cudzinec keď je jeho skutočné, alebo predpokladané zotrvanie v domácnosti 12 mesiacov a viac,

f) hosť - návštevník, keď je jeho skutočné alebo predpokladané zotrvanie v domácnosti 12 mesiacov a viac.

Pracujúci je osoba, ktorá pracuje za mzdu/plat alebo iný druh odmeny, vyplatenej vo forme peňažnej alebo naturálnej. Za pracujúcich sa považujú zamestnanci, podnikatelia, samostatne zárobkovo činné osoby a vypomáhajúci členovia domácnosti v rodinnom podniku. Patria sem aj pracujúci dôchodcovia a ženy na materskej dovolenke.

Nezamestnaný - za nezamestnaného sa považuje každá osoba vo veku 15 - 64 rokov, ktorá síce nemá žiadnu platenú prácu, ale aktívne si ju hľadá, pričom nie je rozhodujúce, či je evidovaná na úrade práce. Každá osoba, ktorá poberá dávku v nezamestnanosti sa považuje za nezamestnanú, vrátane absolventov škôl, ktorí vykonávajú tzv. absolventskú prax.

Starobný dôchodca, osoba v predčasnom dôchodku je osoba na dôchodku alebo na predčasnom dôchodku, ak zanechala prácu z dôvodu veku. Osoba by mala byť označená ako

dôchodca alebo osoba v predčasnom dôchodku len vtedy, ak je jedinou príčinou tohto statusu dosiahnutý vek.

Iná neaktívna osoba - je osoba, ktorá žije z iných zdrojov napr. osoba mladšia ako 15 rokov, študent, žena v domácnosti, ďalej ľudia žijúci z úspor alebo bez vlastného zdroja obživy, osoby, ktoré nie sú schopné práce pre svoju fyzickú alebo mentálnu indispozíciu, prípadne si nehľadajú prácu zo subjektívneho dôvodu. K ekonomicky neaktívnemu obyvateľstvu teda zaraďujeme ľudí, ktorí prácu nemajú a ani sa z akéhokoľvek dôvodu nepodieľajú na jej hľadaní.

Závislé dieťa je definované ako osoba, ktorá je členom domácnosti a ktorej vek je do 15 rokov vrátane alebo je vo veku od 16 do 24 rokov, ekonomicky neaktívna a bývajúca aspoň s jedným rodičom.

Status hlavnej ekonomickej aktivity je stanovený podľa vlastného uváženia osoby (okrem pracujúcich), t. j. samodefinovaný status ekonomickej aktivity je v princípe určený na základe najviac stráveného času.

Celkový hrubý príjem domácnosti je suma zložiek hrubého osobného príjmu všetkých členov domácnosti plus zložky hrubého príjmu na úrovni domácnosti (napr. príjem z prenájmu majetku, prijaté transfery od iných domácností).

Celkový disponibilný príjem domácnosti je suma zložiek hrubého osobného príjmu všetkých členov domácnosti plus zložky hrubého príjmu na úrovni domácnosti (napr. príjem z prenájmu majetku, prijaté transfery od iných domácností) mínus pravidelné dane z majetku, pravidelné platené transfery medzi domácnosťami (napr. výživné, pravidelná peňažná pomoc od iných domácností), daň z príjmu a príspevky na sociálne poistenie.

Celkový disponibilný príjem domácnosti pred sociálnymi transfermi inými ako starobnými dávkami a dávkami pre pozostalých - je celkový disponibilný príjem mínus celkové čisté transfery (podpora v nezamestnanosti, nemocenské dávky, dávky v invalidite, príspevky na vzdelanie, rodinné prídavky alebo prídavky na deti, sociálne vylúčenie inde neklasifikované a príspevky na bývanie) plus starobné dávky a dávky pre pozostalých.

Celkový disponibilný príjem domácnosti pred sociálnymi transfermi, vrátane starobných dávok a dávok pre pozostalých - celkový disponibilný príjem mínus celkový čistý transfer (podpora v nezamestnanosti, starobné dávky, dávky pre pozostalých, nemocenské dávky, dávky v invalidite, príspevky na vzdelanie, rodinné prídavky alebo prídavky na deti, sociálne vylúčenie inde neklasifikované a príspevky na bývanie).

Ekvivalentný disponibilný príjem sa vypočíta tak, že disponibilný príjem domácnosti sa vydelf ekvivalentnou veľkosťou domácnosti. Tento príjem je potom priradený každému členovi domácnosti.

Ekvivalentná škála sa používa na výpočet ekvivalentnej veľkosti domácnosti. Pre výpočet indikátorov chudoby sa používa tzv. modifikovaná OECD škála, kde sa prisudzuje koeficient 1 pre prvého dospelého člena domácnosti, 0,5 pre druhého a každého dospelého člena domácnosti, 0,5 pre 14-ročných a starších a 0,3 pre každé dieťa mladšie ako 14 rokov.

Medián ekvivalentného disponibilného príjmu je hodnota ekvivalentného disponibilného príjmu, ktorá rozdeľuje súbor podľa výšky príjmu na dve rovnako početné časti podľa počtu osôb.

Miera rizika chudoby je podiel osôb v celkovej populácii, ktorých ekvivalentný disponibilný príjem sa nachádza pod hranicou rizika chudoby (60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu).

Miera rizika chudoby podľa najčastejšieho statusu aktivity – najčastejší status ekonomickej aktivity je definovaný ako status, ktorý jednotlivec uviedol vo viac ako polovici z celkového počtu mesiacov. Uvedenie statusu ekonomickej aktivity je postavené na princípe samodefinovania respondentom.

Miera rizika chudoby pred všetkými sociálnymi transfermi (vrátane starobných a pozostalostných dávok) – indikátor je založený na definícii príjmu, ktorá nezohľadňuje žiadny so sociálnych transferov, t. j. ani dôchodky (starobné a pozostalostné dávky).

Miera rizika chudoby pred sociálnymi transfermi (okrem starobných a pozostalostných dávok) – indikátor je založený na definícii príjmu, ktorá zahŕňa dôchodky (t. j. starobné a pozostalostné dávky), ale ostatné sociálne transfery sa pri výpočte indikátora nezohľadňujú.

Miera rizika chudoby zakotvená v ur čitom čase (2008) – pre daný rok t je podiel osôb, ktorých ekvivalentný disponibilný príjem v tomto roku je pod hranicou rizika chudoby, počítanou štandardným spôsobom pre skorší rok $t - 3$ a vzápätí nadhodnotenou o infláciu.

Hranica rizika príjmovej chudoby je stanovená ako 60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu. Hodnota hranice rizika chudoby je uvedená v PKS a v EUR.

Pomer príjmov horného a dolného kvintilu (S80/S20) je podiel sumy príjmov 20 % osôb z populácie s najvyššími príjmami (horný kvintil) k podielu sumy príjmov 20 % osôb z populácie s najnižšími príjmami (dolný kvintil).

Gini koeficient – nerovnomernosť príjmového rozdelenia – je to súhrnná miera kumulatívneho podielu ekvivalentných disponibilných príjmov zodpovedajúceho kumulatívne percentu počtu jedincov. Nadobúda hodnoty v rozpätí od 0 % (úplná rovnosť) do 100 % (úplná nerovnosť).

Rozptyl okolo hranice rizika chudoby – vyjadruje podiel osôb (v percentách) z celkovej populácie, ktorých ekvivalentný disponibilný príjem sa nachádza pod hranicou rizika chudoby, ktorá je stanovená ako 40 %, 50 % a 70 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu.

Relatívny prepád mediánu príjmov v riziku chudoby je rozdiel medzi mediánom ekvivalentného disponibilného príjmu osôb pod hranicou rizika chudoby a samotnou hodnotou hranice chudoby, vyjadrený v percentách.

Relatívny pomer mediánu príjmov osôb vo veku 65+ je definovaný ako pomer mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu osôb vo veku 65+ k mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu osôb vo veku 0 – 64 rokov.

Agregovaný pomer kompenzácie je pomer mediánu osobného príjmu z dôchodkov osôb v dôchodkovom veku, t. j. vo veku 65 – 74 rokov k mediánu osobného príjmu zo zamestnania, resp. podnikania osôb vo veku 50 – 59 rokov. Príjem v oboch prípadoch nie je prepočítaný na ekvivalentnú jednotku.

Miera závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie – je definovaná ako podiel populácie (v percentách), ktorá čelí vynútenému nedostatku aspoň v 7, resp. aspoň v štyroch z deviatich nasledovných položiek, ktoré si domácnosť nemôže finančne dovoliť:

- a) domácnosť mala nedoplatky spojené s hypotékou alebo nájomným, úhradou za energie alebo splácaním nákupov na splátky a iných pôžičiek,
- b) domácnosť si nemohla dovoliť ísť raz za rok na jeden týždeň dovolenky mimo domu,
- c) domácnosť si nemohla dovoliť jesť jedlo s mäsom, kuraťom, rybou (alebo vegetariánskou obdovou) každý druhý deň,
- d) domácnosť nemôže čeliť neočakávaným výdavkom vo výške sumy stanovenej ako mesačná národná hranica rizika chudoby za obdobie,
- e) domácnosť si nemôže dovoliť automobil,
- f) domácnosť si nemôže finančne dovoliť udržiavať doma primerané teplo,
- g) domácnosť nemôže nahradiť opotrebovaný nábytok novým (nie secondhandovým),
- h) osoba si finančne nemôže dovoliť nahradiť obnosené šatstvo novým (nie secondhandovým),
- i) osoba nemá k dispozícii dva páry topánok vhodnej veľkosti (vrátane jedného páru topánok, ktoré sú vhodné do každého počasia),
- j) osoba si finančne nemôže dovoliť každý týždeň utrátiť malú sumu peňazí na seba (bez toho, aby bolo potrebné s niekým sa radiť),
- k) osoba si finančne nemôže dovoliť pravidelnú účasť na voľnočasovej aktivite (šport, návšteva kina, koncertu),
- l) osoba si finančne nemôže dovoliť stretnutie s priateľmi/rodinou (príbuznými) za účelom posedenia pri jedle/pití najmenej raz za mesiac,

m) osoba nemá pripojenie k internetu v domácnosti.

3.5 Štatistická jednotka

Jednotkami zisťovania sú súkromné hospodáriace domácnosti a ich súčasní členovia, ktorí v čase zberu údajov bývajú na území SR.

3.6 Cieľová populácia

Celá populácia SR. Zo zisťovania sú vyradené osoby, ktoré žijú v inštitucionálnych domácnostiach.

3.7 Geografické pokrytie

NUTS1 - Slovenská republika

NUTS2 - regióny SR

NUTS3 - kraje SR

3.8 Časové pokrytie

Údaje sú porovnateľné od roku 2005, kedy sa začalo toto zisťovanie realizovať v Slovenskej republike.

3.9 Bázické obdobie

4 Merná jednotka

Absolútne a relatívne počty osôb a domácností.

Príjmy sú vyjadrené v eurách a percentách.

Indikátory sú vyjadrené v percentách.

5 Referenčné obdobie

Referenčné obdobie - je časové obdobie, ku ktorému sa vzťahuje príslušná otázka .

EU SILC používa nasledujúce referenčné obdobia :

Konštantné - týka sa premenných, ktoré sa nemenia (napr. rok narodenia)

Bežné, súčasné - týka sa obdobia v čase opytovania.

Príjmové referenčné obdobie - minulý kalendárny rok (pre **EU SILC 2022** je to rok **2021**).

Posledných 12 mesiacov - vzťahuje sa k obdobiu 12-tich mesiacov, ktoré predchádzajú opytovaniu.

Od posledného roku - od posledného opytovania (t. j od februára do júla 2022 do termínu návštevy v roku 2023).

Pracovný život - časové obdobie medzi momentom, kedy daná osoba začala pracovať a dneškom .

Referenčné obdobie starostlivosti o dieťa - referenčné obdobie starostlivosti o dieťa predstavuje typický (obvyklý) týždeň od januára do dátumu zisťovania. Pod „typickým týždňom“ rozumieme jeden týždeň, ktorý reprezentuje obdobie ako celok.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Právny rámec od roku 2021

Nariadenie EÚ 2019/1700, ktorým sa ustanovuje spoločný rámec pre európsku štatistiku osôb a domácností (nariadenie o IESS)

Ďalšie príslušné predpisy

Výnimky z nariadenia o IESS sú uvedené v prílohe k rozhodnutiu EÚ 2020/2050.

Okrem nariadenia IESS tri právne akty pokrývajú prvky spoločné pre všetky sociálne prieskumy:

Nariadenie EÚ 2019/2181 o položkách spoločných pre viaceré súbory údajov podľa nariadenia EÚ 2019/1700 o technických charakteristikách štatistických populácií a jednotiek pozorovania, opisoch premenných a štatistických klasifikáciách.

Nariadenie EÚ 2020/256, ktorým sa dopĺňa nariadenie EÚ 2019/1700 o zbere údajov pre všetky domény od roku 2021 do roku 2028

Nariadenie EÚ 2019/2180 o obsahu správ o kvalite podľa nariadenia EÚ 2019/1700 o štruktúre správ o kvalite súvisiacich so súbormi údajov, ktoré majú členské štáty EÚ zasielať Eurostatu.

Okrem EU-SILC platia tieto dve nariadenia:

Nariadenie EÚ 2020/258 o názvoch premenných pre oblasť príjmov a životných podmienok.

Nariadenie EÚ 2019/2242 o usporiadaní a obsahu správ o kvalite pre oblasť príjmov a životných podmienok

6.2 Spoločné využívanie údajov

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Základnou úlohou osôb, ktoré sa zúčastnia zberu údajov je ochrániť osobné údaje respondenta. Všetky zozbierané informácie sú použité na štatistické a výskumné účely nekomerčného charakteru a všetky odpovede na otázky sú považované za prísne dôverné. Ochrana dôverných údajov je právne zakotvená v zákone 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov a osobné údaje sú chránené v zmysle zákona 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Osoby, ktoré sa zúčastňujú zberu údajov a na spracovaní výsledkov zisťovania musia dodržiavať prísne zásady bezpečného správania sa pri narábaní s osobnými údajmi. Sú viazané mlčanlivosťou o všetkých zistených skutočnostiach, nesmú ich využiť pre osobnú potrebu, zverejniť a nikomu poskytnúť ani sprístupniť. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť má aj ten, komu bol dôverný štatistický údaj poskytnutý na vedecké účely.

Úrad poskytuje alebo zverejňuje štatistické údaje a informácie bez priamych identifikátorov v takej podobe, aby v nich údaje poskytnuté žiadateľom nemohli byť priamo ani nepriamo identifikované

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Údaje sú zverejňované na internetovej stránke ŠÚ SR (www.statistics.sk) v časti Aktuality.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií

9 Periodicita zverejňovania

Ročná periodicita.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Zo zisťovania EU SILC 2022 bola vydaná 1 tlačová správa v roku 2022:
[Medzinárodný deň boja proti chudobe 2023 \(17.10.2023\)](#)

10.2 Publikácie

Spracované výsledky zo zisťovania sú zverejňované na webovej stránke štatistického úradu v podobe pravidelnej ročnej publikácie:

[EU SILC 2022 - Indikátory chudoby a sociálneho vylúčenia](#) (v máji roku N)

Zároveň sú zverejnené údaje vo forme tabuliek vo verejnej báze dát [DATAcube](#) .

Štatistická informačná služba vykonáva priamy predaj v obchode. Elektronická informačná služba (ELIS) umožňuje nákup štatistických publikácií v elektronickej forme. Objednávku s požadovanými publikačnými názvami je možné zaslať e-mailom na adresu Informačné služby (www.statistics.sk).

10.3 On-line databázy

Výstupom zo zisťovania EU SILC je každoročne databáza údajov s presne zadanými výstupmi, ktoré sú harmonizované medzi všetkými štátmi realizujúcimi zisťovanie EU SILC. Databáza údajov v roku 2022 pozostáva zo 4 základných súborov:

- m **súbor D** (register domácností) – približne 33 premenných,
- m **súbor R** (register osôb) – približne 140 premenných,
- m **súbor H** (súbor s údajmi za všetky vyšetrené domácnosti) – približne 286 premenných
- m **súbor P** (súbor za všetky vyšetrené osoby staršie ako 16 rokov) – približne 465 premenných.

Okrem súborov, ktoré sa pravidelne zasielajú do Eurostatu ŠÚ SR pripravuje za každý realizovaný rok zisťovania EU SILC aj obsahovo podrobnejšie výstupné súbory. Ide o súbory, ktoré okrem všetkých Eurostatom stanovených premenných, obsahujú aj podrobnejšiu štruktúru v prípade

příjmových premenných (jednotlivé sociálne dávky, počet mesiacov poberania) a premenné, ktoré boli v dotazníku zisťované na základe požiadavky a súhlasu externých užívateľov (napr. MPSVaR). Z medzinárodného hľadiska sú vybrané údaje k dispozícii priamo na internetovej stránke Eurostatu vo forme agregovaných údajov.

10.4 Prístup k mikroúdajom

Prístup k národným mikrodátam - áno

Kto má právo na prístup - vedci, inštitúcie, univerzity

Podmienky prístupu k údajom - obojstranná podpísaná dohoda

Sprievodné informácie k údajom - mikrodáta sú bez priameho identifikátora

10.5 Iné

10.6 Dokumentácia o metodike

Odkazy na metodické poznámky o zisťovaní a jeho charakteristikách na oficiálnej webovej stránke: <https://zber.statistics.sk/>

10.7 Dokumentácia o kvalite

ŠÚ SR je držiteľom certifikátu, ktorý potvrdzuje, že úrad spĺňa požiadavky medzinárodnej normy ISO 9001:2015 pri organizovaní, získavaní, spracovaní a poskytovaní oficiálnych štatistík podľa platných noriem. Súčasne poskytuje dôkaz o tom, že zavedený systém riadenia kvality vytvára vhodné podmienky na ďalšie zlepšenie kvality služieb poskytovaných používateľom a rozvíja úrad smerom k vyššej efektívnosti.

Na základe požiadaviek Eurostatu na kvalitu je každoročne vypracovaná správa o kvalite v požadovanej štruktúre. Hlavné časti správy sú zamerané na relevantnosť, presnosť a spoľahlivosť, aktuálnosť a včasnosť, dostupnosť a zrozumiteľnosť, porovnateľnosť a koherenciu.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

- vypracovanie organizačného zabezpečenia zisťovania,
- vypracovanie Pokyny pre opytovateľov (metodická príručka)
- vypracovanie Pokynov na zber a kontrolu údajov
- zabezpečenie školenia formou video prezentácie
- monitorovanie zberu údajov, miery odpovede a formálna kontrola úplnosti vrátených a vyplnených dotazníkov
- viacnásobná kontrola a validácia súboru na regionálnej a gestorskej úrovni
- záverečná validácia pomocou validačného programu SAS Enterprise Guide.

11.2 Hodnotenie kvality

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

12.2 Spokojnosť používateľov

Priebežné sledovanie spokojnosti používateľov.

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Úroveň podrobnosti NUTS

- Najnižšia regionálna úroveň výsledkov publikovaných – NUTS 3
- Najnižšia regionálna úroveň výsledkov poskytovaných výskumníkom – NUTS 3

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Štandardná chyba hlavných indikátorov v EU SILC 2022:

	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia		Miera rizika príjmovej chudoby		Závažná materiálna a sociálna deprivácia		Miera veľmi nízkej intenzity práce	
	Hodnota	Štandardná chyba	Hodnota	Štandardná chyba	Hodnota	Štandardná chyba	Hodnota	Štandardná chyba
Spolu	16,5	1,1	13,7	1,1	6,3	0,7	3,8	0,7
Muži	16,2	1,2	13,6	1,2	5,9	0,8	3,9	0,7
Ženy	17,0	1,1	13,9	1,1	6,6	0,4	3,8	0,7
Vek 0-17	24,5	2,5	22,1	2,5	10,8	2,0	4,8	1,2
Vek 18-64	15,4	1,0	12,7	1,0	5,1	0,5	4,8	1,2
Vek 65+	11,9	0,9	8,1	0,8	5,8	0,7	4,8	1,5

13.2 Výberové chyby

Štandardná chyba a efektívna veľkosť výberu

Eurostat poskytol SAS makrá pre linearizáciu EU SILC komplexných príjmových indikátorov. Výstupné linearizované premenné boli vstupnými premennými procedúry SURVEYMEANS v SAS Software, ktorými sa vypočítali štandardné chyby a variačné koeficienty indikátorov.

13.3 Nevýberové chyby

Opora výberu a chyby pokrytia

Východiskovými dátami opory výberu sú údaje zo SODB 2021. Zmeny o počte hospodáriacich domácností sú známe iba z kvalifikovaných odhadov, nie sú známe informácie pre ich identifikáciu pre výber. Známe sú informácie o zmene bytového a domového fondu a tie sa využijú pri výbere hospodáriacich domácností. Pri aktualizácii opory výberu pre výber domácností pre novú rotačnú

skupinu sa použili informácie o úbytku, resp. prírastku (novopostavených a skolaudovaných) trvale obývaných domov a bytov v krajoch v roku 2021.

Chyby merania a spracovania

Na základe skúseností zo zisťovaní EU SILC z predchádzajúcich rokov boli lokalizované určité zdroje chýb, ktoré sa mohli opäť vyskytnúť aj v roku 2019.

Tak ako po minulé roky, zameriavali sme sa na nasledovné zdroje chýb:

- spôsob zostavenia dotazníkov, štruktúra dotazníka, zoskupenie otázok v dotazníkoch, sledovanie podrobnejšej štruktúry primárnych ukazovateľov
- kvalita školení pre opytovateľov, individuálna odbornosť opytovateľa
- opytovanie pri opakovaných návštevách domácností z predchádzajúceho alebo predchádzajúcich rokov
- dohľadávanie adries domácností, resp. osôb, ktoré zmenili svoje bydlisko oproti roku 2021
- logické kontroly dotazníkov od opytovateľov.

Chyby merania

Na chyby merania, ktoré nastávajú v priebehu zberu údajov vplývali tieto zdroje:

- dotazník
- opytovatelia
- respondenti
- zber údajov

14 Včasnosť a dochvíľnosť

14.1 Včasnosť

Mikrodátové súbory zo zisťovania EU SILC 2022 za Slovensko boli zaslané do Eurostatu:

Prvý prenos údajov do Eurostatu: 19.1.2023

Konečný prenos údajov do Eurostatu: 2.9.2023

Zber údajov prebiehal od februára 2022 do augusta 2022.

14.2 Dochvíľnosť

15 Porovnatel'nosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnatel'nosť

V Slovenskej republike sú výsledky SILC oprávnené použiť maximálne na úrovni NUTS 3.

15.2 Porovnatel'nosť v čase

Údaje sú porovnateľné od roku 2005.

15.3 Prierezová koherentnosť

Dosiahnuté hodnoty boli porovnávané s informáciami z externých zdrojov :

- iné zisťovania ŠÚ SR: VZPS, SODB 2021,
- administratívne zdroje: Sociálna poisťovňa, MPSV

Demografické údaje boli kalibrované k 31.12.2021 (SODB 2021). Údaje ohľadom ekonomickej aktivity sa určili ako priemer kvartálov z roku 2021 (VZPS).

Údaje, na ktoré boli kalibrované váhy v EU SILC 2022:

KRAJ	Muži						Ženy						Ekonomická aktivita				Počet domácností
	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	Zamestnanec	Nezamestnaný	SZČO	Dôchodca	
1	66 198	24 008	113 601	51 441	38 531	51 155	62 932	22 906	116 784	50 474	44 496	74 363	304 883	9 254	45 032	141 698	263 603
2	45 634	23 466	84 925	43 436	35 831	40 473	43 371	22 432	81 307	41 846	38 298	58 136	240 909	17 828	39 204	116 575	189 280
3	44 345	23 448	85 511	42 485	38 649	44 503	42 279	22 512	79 263	41 244	40 751	63 009	248 693	10 733	37 398	128 882	194 200
4	51 066	28 415	99 326	51 236	44 858	49 232	48 262	27 086	93 388	50 109	47 878	74 144	281 862	15 354	47 270	144 274	228 902
5	59 892	33 377	105 235	49 826	42 554	45 075	56 977	32 061	98 169	48 405	44 870	66 305	275 495	17 290	58 474	132 340	209 823
6	50 356	28 172	89 681	45 037	40 645	44 116	48 417	27 008	84 782	44 601	44 192	66 473	244 923	32 988	45 742	131 346	204 433
7	80 253	43 937	121 098	53 678	47 819	48 433	76 841	41 916	112 641	52 633	50 024	70 268	287 168	45 492	66 195	142 009	211 173
8	74 081	40 179	113 668	53 276	45 952	49 203	70 815	38 451	108 954	53 030	50 022	74 093	293 452	38 671	43 863	143 733	224 084
SR	471 825	245 002	813 045	390 415	334 839	372 190	449 894	234 372	775 288	382 342	360 531	546 791	2 177 385	187 610	383 178	1 080 857	1 725 498

Nakalibrované váhy v EU SILC 2022 (pomocou programu Calif):

KRAJ	Muži						Ženy						Ekonomická aktivita				Počet domácností
	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	Zamestnanec	Nezamestnaný	SZČO	Dôchodca	
1	66 198	24 008	113 601	51 441	38 531	51 155	62 932	22 906	116 784	50 474	44 496	74 363	304 883	9 254	45 032	141 698	263 603
2	45 634	23 466	84 925	43 436	35 831	40 473	43 371	22 432	81 307	41 846	38 298	58 136	240 909	17 828	39 204	116 575	189 280
3	44 345	23 448	85 511	42 485	38 649	44 503	42 279	22 512	79 263	41 244	40 751	63 009	248 693	10 733	37 398	128 882	194 200
4	49 809	28 415	96 675	51 236	44 858	49 033	48 262	26 443	91 380	50 109	47 036	74 070	278 705	14 603	47 270	143 803	225 979
5	59 892	33 377	105 235	49 826	42 554	45 075	56 977	32 061	98 169	48 405	44 870	66 305	275 495	17 290	58 474	132 340	209 823
6	50 356	28 172	89 681	45 037	40 645	44 116	48 417	27 008	84 782	44 601	44 192	66 473	244 923	32 988	45 742	131 346	204 433
7	80 253	43 937	121 098	53 678	47 819	48 433	76 841	41 916	112 641	52 633	50 024	70 268	287 168	45 492	66 195	142 009	211 173
8	74 081	40 179	113 668	53 276	45 952	49 203	70 815	38 451	108 954	53 030	50 022	74 093	293 452	38 671	43 863	143 733	224 084
SR	470 568	245 002	810 394	390 415	334 839	371 991	449 894	233 729	773 280	382 342	359 689	546 717	2 174 228	186 859	383 178	1 080 386	1 722 575

Rozdiel medzi nakalibrovanými váhami v EU SILC 2022 a externými zdrojmi:

KRAJ	Muži						Ženy						Ekonomická aktivita				Počet domácností
	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	0 - 15	16 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	Zamestnanec	Nezamestnaný	SZČO	Dôchodca	
1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
4	97,5%	100,0%	97,3%	100,0%	100,0%	99,6%	100,0%	97,6%	97,9%	100,0%	98,2%	99,9%	98,9%	95,1%	100,0%	99,7%	98,7%
5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
7	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
8	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
SR	99,7%	100,0%	99,7%	100,0%	100,0%	99,9%	100,0%	99,7%	99,7%	100,0%	99,8%	100,0%	99,9%	99,6%	100,0%	100,0%	99,8%

15.4 Vnútorná koherentnosť

16 Náklady a záťaž respondentov

Rozpočet (náklady) na zisťovanie EU SILC 2022: približne 180 000 EUR.

Počet vybraných domácností: 6 862

Počet vyšetrených domácností: 5 655

Počet všetkých osôb: 13 184

Počet osôb (vo veku 16 rokov a viac): 11 549

Miera návratnosti: 82,4%

P priemerná dĺžka trvania rozhovoru v EU SILC 2022:

Dĺžka zisťovania - minúty	
Priemer:	60,2
Minimum:	10
Maximum:	220
Medián:	55
Modus:	60

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

17.2 Revízia údajov v praxi

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Veľkosť výberovej vzorky:

Minimálna efektívna veľkosť vzorky bola stanovená vo vzťahu k miere rizika chudoby. Eurostat stanovil pre každú krajinu minimálnu efektívnu veľkosť výberovej vzorky, pre ktorú sú údaje z danej krajiny považované za reprezentatívne a akceptovateľné. Pre Slovensko bola odporučená minimálna efektívna veľkosť súboru (pre prierezovú zložku) 4 250 domácností a 11 000 osôb vo veku 16 rokov a viac. Na Slovensku sa zisťovanie každoročne realizuje na vzorke približne 6 500 domácností.

Skutočná veľkosť výberovej vzorky v zisťovaní EU SILC 2022 bola 6 863 hospodáriacich domácností, pričom sa zohľadnili národné požiadavky a predpokladaná miera neodpovede.

Typ výberu:

Pri výberovom zisťovaní EU SILC 2022 bol použitý dvojstupňový stratifikovaný výber. V jednotlivých stratách sa vybral proporcionálny počet domácností jednoduchým náhodným výberom.

Pri výbere sa použili dve stratifikačné kritériá:

geografická stratifikácia: 8 úrovní podľa krajov zodpovedajúcich úrovni NUTS 3

stupeň urbanizácie: 7 úrovní podľa veľkostnej skupiny obce, t.j. podľa počtu obyvateľov v obci

< 2 000 obyvateľov

2 000 - 4 999 obyvateľov

5 000 - 9 999 obyvateľov

10 000 - 19 999 obyvateľov

20 000 - 49 999 obyvateľov

50 000 - 99 999 obyvateľov

>= 100 000 obyvateľov

Použitím týchto dvoch stratifikačných kritérií sa v SR vytvorilo 48 strát.

Oporou výberu boli údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021. Pri aktualizácii opory výberu pre výber domácností pre novú rotačnú skupinu sa použili informácie o úbytku, resp. prírastku (novopostavených a skolaudovaných) trvale obývaných domov a bytov v krajoch v roku 2021

Dizajn zisťovania

V zisťovaní EU SILC sa používa tzv. štvorročný rotačný model, v ktorom výberová vzorka každý rok pozostáva zo 4 podvzorok. Reprezentatívna vzorka domácností sa rozdelí na štyri podsúbory - rotačné skupiny, z ktorých každá z nich reprezentuje celý základný súbor. V nasledujúcich rokoch zisťovania sú 3 rotačné skupiny ponechané vo výbere a jedna rotačná skupina sa vyradí s tým, že domácnosti v nej sú nahradené novými domácnosťami. Pre tieto domácnosti je opätovne použitý stratifikovaný výber a v jednotlivých stratách je vybraný proporcionálny počet domácností jednoduchým náhodným výberom.

Štvorročný rotačný model umožňuje poskytovať dva typy ročných údajov:

- prierezové (cross-sectional) údaje, ktoré sa vzťahujú k určitému časovému obdobiu (napr. rok 2022) s premennými týkajúcimi sa príjmov, chudoby, sociálneho vylúčenia a iných životných podmienok;
- dlhodobé (longitudinal) údaje, ktoré sa vzťahujú k zmenám v čase na individuálnej úrovni a sú pozorované počas zisťovaného obdobia (napr. 2018-2021).

Váženie a imputácie

Vo výberových zisťovaniach je potrebné pre výpočet sledovaných ukazovateľov, ktoré by charakterizovali celú populáciu, prepočítať (prevážiť) individuálne údaje získané od respondentov použitím matematicko-štatistických metód. Pri spracovaní údajov sa používa metodika váženia, ktorú realizujeme v súlade s odporučeniami Eurostatu.

Kritériami pri výpočte váh boli:

- pravdepodobnosť výberu jednotiek,
- neodpovede vo vybraných jednotkách,
- kalibrácia na externé údaje.

Určili sa nasledovné typy váh:

- základné váhy vybraných domácností,
- prierezové váhy domácností, ktoré sa vypočítali zo základných váh korekciou miery neodpovedí a kalibráciou na externé počty domácností podľa počtu členov v krajoch,
- osobné prierezové váhy, ktoré sa vypočítali zo základných váh kalibráciou na externé počty osôb podľa veku a pohlavia v krajoch. Použila sa integrovaná kalibrácia, t.j. pre každú domácnosť platí:
 - prierezová váha domácnosti = osobná prierezová váha všetkých jej členov
 - individuálne prierezové váhy pre všetkých členov domácnosti vo veku 16 rokov a viac,
 - prierezové váhy detí pre premenné týkajúce sa starostlivosti o dieťa.

Pri imputácii údajov bola použitá deterministická imputácia skupinového priemeru.

Vo výberových zisťovaniach je pre výpočet sledovaných ukazovateľov, ktoré by charakterizovali celú populáciu, potrebné prepočítať (prevážiť) individuálne údaje získané od respondentov použitím matematicko-štatistických metód.

Výpočet váh realizujeme v súlade s odporučeniami Eurostatu. Vo všeobecnosti pri výpočte váh berieme do úvahy pravdepodobnosť výberu jednotiek, neodpovede a kalibráciu na externé dáta. Kalibrácia sa týka distribúcie domácností a osôb v cieľovej populácii a ako kalibračné premenné používame: pohlavie, vek (5-ročné skupiny), veľkosť a zloženie domácnosti, región (NUTS 2 úroveň) a hodnoverné dáta z iných národných externých zdrojov (napr. počty pracujúcich, nezamestnaných, dôchodcov).

18.2 Periodicita zberu údajov

Zisťovanie sa realizuje každoročne.

18.3 Zber údajov

Terénna práca na zber údajov pre EU SILC 2022 bola realizovaná prostredníctvom externých aj interných opytovateľov.

Oddelenie štatistiky výberových zisťovaní v Banskej Bystrici zabezpečovalo zber dát v teréne pre zisťovanie EU SILC 2022. Je koordinátorom zberu dát (vrátane takých činností, ako je vytváranie siete opytovateľov, uzatváranie zmlúv s externými opytovateľmi, vrátane zabezpečenia dokumentácie a pripomienkovania relevantných dokumentov (príručky), preberanie dotazníka a pod.), evidencia údajov a vytváranie regionálnych databáz v rámci zisťovania EU SILC.

18.4 Validácia údajov

Pre zisťovanie EU SILC 2022 sa na zaznamenávanie údajov použil softvér Blaise, v ktorom boli použité tieto typy kontrol:

- kontrola integrity údajov,
- identifikácia duplicity,
- kontroly prípustných hodnôt,
- logické kontroly v rámci dotazníka a medzi dotazníkmi,
- osobitné podmienky pre zaznamenávanie údajov
- neodpovedanie.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Údaje sa spracovávali pomocou softvéru SAS Enterprise Guide.

18.6 Úprava údajov

Úpravy o neodpovede prebiehali pomocou softvéru SAS Enterprise Guide.

19 Poznámka